

Huizenkooien

Door Trijntje van de Wouw

er zit vrijheid tussen de stenen
tussen het celmembraan en het cytoplasma
in de spouw van het glas
tussen het vliesje en de melk
je komt er nauwelijks bij

zijn we niet allemaal bang
om het te verliezen of erachter te komen dat je het nooit had?
je staat op
poetst je tanden
Oral B Extra White, je standaardtandenpasta
eet je ontbijt
yoghurt met pure hagelslag en pindakaas met stukjes
hijst je in je vertrouwde sociaaleconomische jasje
middenklasse, maar door inflatie steeds iets armer
je zet je vertrouwde lach op
je bent een lief meisje
een brave jongen
het lievelingskind van je moeder

blijf bewegen, als je stil staat komt er niks van je terecht
als je afwijkt; gespreksonderwerp van het kerstdiner
we zijn niet de slimme kauwtjes die af en toe neerploffen op de schone lakens
die een adempauze nemen om hun volgende zet te bepalen
maar de drones die als kip zonder kop door de kamer razen

alles staat zo vast als je stroeve gewrichten
Voltaren Emugel voor sleur
kijk om je heen
het Ikea-bed, de Martin Visser-bank, de wasbak met baardhaar op de rand
je hebt een mooie kooi voor jezelf gebouwd, jongen
chapeau, je opa vindt dat je een hele vent geworden bent
je collega's vinden je een toffe peer

ben je nu nog bang om je vrijheid te verliezen of is het al weg?
kun je het meten aan de hand of je al een noodpakket hebt ingeslagen of niet?
drie wc-rollen, zes flessen water, vijf bliken voer, een radio en een zaklamp
drie dagen om te eten als een hond met een hoofdlamp op
enige controle op iets wat te verliezen valt
je hebt hier ook niet voor gekozen
de mensen op tv hebben het over een mentaliteitsverandering

was je nu maar een klein hertenkalf geweest
een vossenwelp of een wild zwijn, dan was je vrij van alle dreiging
ik, ik wil een wolf zijn
zodat Harm en Petra op twitter kunnen dan blijven roepen dat ik hier niet hoor
de wolf moet afgeschoten moet worden
Harm en Petra zeggen hetzelfde over Syriërs en transpersonen
Harm en Petra zijn de vrije mensen
zij hebben geen noodpakket, want de moordlustige overheid houdt ons voor de gek
en zij, zij hebben het door

vanwaar de fascinatie?
voor dieren?
ben je jaloers?
omdat zij wel vrij zijn en wil je daarom macht
wil je ze zo graag temmen dat je kunt zeggen:
'er luistert eindelijk iemand naar mij'
'Dobby gaat zitten als ik 'zit' zeg'
'en Dobby doet een trucje als ik een koekje geef'
altruïsme is het niet om een gewond dier in huis te nemen
het is een verzachting voor je eigen eenzaamheid en een erkenning van je superioriteit

maar ooit zullen wij de hazen en lammen zijn
sneller dan we misschien wel denken
heb je al een noodpakket ingeslagen
zitten er al AAA-batterijen in voor iets op batterijen wat je niet eens meer hebt

er zit vrijheid tussen de stenen
tussen het celmembraan en het cytoplasma
in de spouw van het glas
tussen het vliesje en de melk
je komt er nauwelijks bij

je mag vandaag nog een hertenkalf worden
niemand zal je veroordelen
je hoeft geen geërodeerde rots in een zee van vrees te worden
je kunt nog veranderen
je blijft het favoriete kind van je moeder

Inspiratie:

Wat ik uit het werk van Ruben Bellinkx haalde, is dat het alledaagse op een vreemde manier wordt gepresenteerd, zoals de wasbak van melk, de kauwtjes op een schoon bed of het levende hert aan de muur. Bovendien plaatst hij het dier in een onderdanige positie.

Dit deed me denken aan hoe het bekende in ons dagelijks leven op een bepaalde manier vervreemdt, juist omdat het alledaagse zo constant blijft. Veel lijkt vast te staan; je gebruikelijke bank staat al jaren op dezelfde plek, net als je aangeleerde normen en je sociaaleconomische status, en ook de verhouding die we hebben tot de politiek en de dieren.

We leven in een steeds individualistischer wordende maatschappij, maar dat betekent niet noodzakelijkerwijs vrijheid, want hoe meer dingen vastliggen, hoe moeilijker het is om echt vrij te zijn. Het wordt lastig om veranderingen door te voeren.

Die vervreemding en het onthullen van verborgen processen in het alledaagse zag ik terug in Ruben zijn werk. Daarnaast riep het ook een gevoel van superioriteit op ten opzichte van het dier. We proberen alles te controleren wat we kunnen controleren, maar kunnen we niet ook ooit het dier worden, zeker in het huidige tijdperk waarin we leven? Sterker nog, zijn onze kooien niet al lang gesmeed in de vorm van huizen, normen en gedragsregels?